

dibuix: Josep Perpiñà i Citoler

La llegenda del pont del Dimoni

Aquest pont, damunt el riu Güell, va ser durant molts anys el camí de pas entre el barri de Sant Narcís de Girona i el que era, aleshores, la vila de Santa Eugènia.

El 1357, Guillem Granollers de Montfullà, mestre d'obres, va rebre l'encàrrec de la seva vida: construir un pont que havia de facilitar l'accés a Girona per l'oest.

Convençut que aquella era la seva oportunitat per a passar a la posteritat, va pensar de fer-lo sòlid, però també atractiu, senyorial. I per això va decidir utilitzar la pedra blanca que s'havia fet servir per aixecar la catedral de Girona. Emportat per l'entusiasme, va començar a aixecar les bastides, aprofitant que el riu Güell baixava amb poca aigua.

Però aquesta embranzida inicial va topar frontalment amb l'oposició dels picapedrers de Girona, que no veien amb bons ulls que algú de fora construís el pont i que, per a fer-ho, s'endugués els magnífics carreus calcaris de les pedreres de la ciutat.

Amb molts jornals per pagar, i amb l'ambició encara intacte de fer un pont que es convertís en el seu llegat, en Guillem va esdevenir, ben aviat, una peça fàcil per al diable.

I com solia fer sempre aquest personatge, es va materialitzar al costat d'en Guillem, en el moment en què aquest ho veia tot més negre, quan ja era gairebé a punt d'abandonar.

El dimoni es va limitar a donar uns copets a l'espatlla d'en Guillem i li va dir que mirés davant seu. En fer-ho, en Guillem va veure un magnífic pont que creuava el riu Güell. Era ben igual que el que ell havia projectat i somiat; un pont que li asseguraria el reconeixement dels seus conciutadans i li permetria passar a la posteritat.

Sota l'impacte d'aquella visió, en Guillem va escoltar les paraules del diable, el seu oferiment: no només li facilitaria la pedra de Girona, sinó que li construiria el pont; a canvi, però, ella li hauria de donar l'ànima.

Davant d'aquella proposta, en Guillem va ser capaç de reaccionar i de prendre una decisió; la darrera abans no caigués sota el poder omnímode del Senyor de les Tenebres.

Enfront de l'eternitat que li reclamava el diable, en Guillem va proposar cedir-li l'ànima, no pas per sempre més, sinó només pel nombre de pedres que calguessin, finalment, per a construir el pont.

I el diable, que ja havia pres possessió d'unes quantes ànimes, es va mostrar magnànim i va acceptar el tracte. Així, va quedar establert que, quan es morís, per cada una de les pedres d'aquell pont, en Guillem faria un any de penitència.

En Guillem era jove i la mort li semblava molt lluny, encara. En Guillem era ambiciós i la imatge del pont i la possibilitat que fos realitat l'esperaven fins a l'infinit.

El dimoni va complir el pacte i en Guillem va aconseguir diners i reconeixement per l'obra acabada. Un pont per al qual el Gran Constructor havia utilitzat mil carreus.

A partir del moment de la seva mort, en Guillem hauria d'haver disposat de 1.000 anys per penedir-se, enmig del sofriment, del seu pacte contra natura. Però és que, quan *només* sis-cents onze anys que expiava aquella ambició pecaminosa el 1968 es va decidir desmuntar el pont del Dimoni i construir-ne un de més modern i més ample. Els operaris encarregats d'aquesta feina van deixar els magnífics carreus al cementiri de Santa Eugènia, i el pacte entre en Guillem i el diable va quedar en suspens.

Malgrat la suspensió del pacte, el sofriment de l'ambició mestre d'obres no ha pas finalitzat; de fet, ara s'enfronta a la possibilitat que la condemna sigui eterna.

El dimoni, que és molt escrupolós en aquestes qüestions, li reclama els tres-cents vuitanta-nou anys que falten, però en Guillem només els podrà complir si el pont és reconstruït. Si, per contra, les pedres segueixen acompanyant el son dels justos del recinte sagrat de Santa Eugènia, l'ànima de Guillem Granollers farà companyia a la del comte Arnau, a la de l'Holandès Errant i a la de tants altres, que vaguem, eternament desconsolats intentant redimir les seves culpes.

Ramon Girona. *Llegendes de Girona*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. 2014

El Pont del Dimoni

Todos los puentes catalanes con el nombre de Satán tienen pareja leyenda. Aplicada al viejo puente de Sarria, el "Pont Major", construido en el siglo XIV, puede resumirse así: Una joven enamorada, un amor al otro lado del río, una lluvia torrencial y la consiguiente avenida. La joven ansía atravesar el cauce, dicen que para casarse, para ver solamente, a su adorado tormento. En voz alta, un ofrecimiento que trae de la mano de Satán. Dialogo i pacto: la joven dará su alma a cambio de un puente, que debiera estar hecho antes de medianoche. [...] La versión de la leyenda de "nuestro" Pont del Dimoni, tal como nos la contó una amiga que la oyó de su abuelo —nacido en 1888— y que la repetía según la había oído de su madre, habla de una muchacha vecindada en Palau, que trabajaba en la casa Marfá de Santa Eugenia. También la lluvia, también la avenida del río y la invocación de la joven Eugenia. Aquí, sin embargo, no parece que hubiera anticipo de horas por el canto del gallo, y el puente quedó hecho en un santiamén.

CIERZO [Maria Alonso Canals]. *Alminar, Los Sitios*. 14 de juliol de 1968

Pont del Dimoni

Respecte dels ponts situats en els antics cursos del riu Güell, val a dir que ens donen un repertori molt complet: antigues passeres de fusta —com les Palanques de la Princesa—, ponts de pedra avui desmuntats i que esperen en algun magatzem municipal que es trobi un lloc on tornar-lo a muntar —com és el cas de l'emblemàtic pont del Dimoni—, o també altres ponts de pedra —com el pont de Mart—, que descansen soterrats sota el paviment de l'actual Ronda Ferran Puig, sense oblidar els magnífics ponts de ferro de la casa Eiffel, que després de ser desmuntats varen trobar nous emplaçaments a Tàialà —l'antic pont del carrer Cerverí— o a Palamós —l'antic pont del Rellotge.

Hi ha una llegenda que explica que el pont del Dimoni era modest, petit i amb un sol arc, però al dimoni li tenia el cor robat. El pont del Dimoni de Santa Eugènia de Ter era un de tants ponts que el diable havia construït en una sola nit, amb la intenció d'aconseguir l'ànima de qualsevol noia *desgraciadeta* que se la venia per poder veure el seu estimat que vivia a l'altra banda del riu Güell.

Com sempre, una enganyifa li malbaratà el projecte, la noia es va quedar el pont i el dimoni sense ànima i amb la cua entre cames; però no tot va ser en va, ja que si més no, es dignaren a batejar el pas amb el seu nom, cosa que sempre compensa.

Però un dia el diable es despertà i s'adonà que li desmuntaven la seva petita obra d'art de sobre el Güell. Tota una nit traginant pedres que no li havia servit de ben res; ara torna a buscar algú que es vulgui vendre l'ànima a canvi d'un bonic pontet d'artesanía.

També cal dir que el pont del Dimoni servia de lligam entre Santa Eugènia i Girona, i també d'escenari i frontera de rivalitats entre els marrecs de Sant Narcís i els de Santa Eugènia.

Arnau Tubert i Campà. *Girona, ciutat de ponts, passeres i viaductes*. Revista *La Punxa*. Col·legi d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Girona. 2008